

Motie: Startnotitie visie watertransitie

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 7 november 2024, ter bespreking van het raadsvoorstel 'Programmabegroting 2025' met kenmerk 12729096,

Constaateert dat:

1. Onze drinkwatervoorziening voor grote uitdagingen staat, zoals klimaatverandering, grillige gebruikspatronen, economische activiteiten, technologische ontwikkelingen, een volle ondergrond en de balans tussen kwetsbare bronnen en leefomgeving;
2. Als er niets verandert met het oog op drinkwaterwinning en de manier waarop we ons drinkwater gebruiken, de verwachting is dat de provincie Utrecht rond 2030 een drinkwatertekort heeft;
3. Diverse partijen (o.a. HDSR, Provincie Utrecht, Vitens) aan een visie werken over de transitie naar een circulair watersysteem/beleid t.o.v. grondwater;
4. De gemeente Utrecht geen visie over de (volle breedte van de) watertransitie heeft, waarin de watertransitie vanuit een systeemperspectief benaderd wordt. Wel is er een Visie Water en Riolerings¹, Visie Klimaatadaptatie Utrecht², Beleidsnota Stadswater³ Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam gebruik van de ondergrond⁴;
5. De voorgenomen besparing op Jeugdzorg door maatregelen van het Rijk niet wordt ingevuld en wij per saldo tussen de 0,5 miljoen euro in 2024 oplopend naar 0,6 miljoen euro in 2029 meer ontvangen dan we vooraf hadden ingeschat, zoals gedeeld in de [raadsbrief 'Septembercirculaire 2024'](#).

Overweegt dat:

1. Uit de presentatie van het KWR, tijdens de RIB 'Watertransitie en Drinkwatertekort' van 8 oktober j.l., duidelijk naar voren kwam dat de watertransitie vanuit een systeemperspectief benaderd moet worden, zodat de hele keten wordt meegenomen en niet met de ene oplossing het volgende probleem wordt gecreëerd;
2. Er veel partijen betrokken zijn rondom de drinkwaterwinning (Vitens, Provincie Utrecht, Inspectie Leefomgeving en Transport, gemeenten en waterschappen) en gemeenten op meerdere, zo niet alle, schaalniveaus een rol kunnen spelen;
3. Het cruciaal is dat we als gemeente nu de juiste stappen zetten zodat we straks niet een volgende 'crisis' ervaren, die we nu met goed beleid kunnen voorkomen;
4. De watertransitie de potentie heeft om net zo omvangrijk te worden als de energietransitie;
5. De watertransitie raakvlakken heeft met verschillende beleidsvelden, waaronder: ruimtelijke ordening, klimaatadaptatie, energie(transitie), (circulaire) economie, wonen en grondbeleid.
6. Het vanwege de systemische aard (1), vele betrokken partijen (2), het risico van een mogelijke 'crisis' (3), de omvangrijkheid (4) en de raakvlakken met andere beleidsvelden (5)

¹ De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

² De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.

³ Het beleid richt zich op het gebruik van het openbare water waar je kan varen of zwemmen en op de oevers waar je kan verblijven en wandelen.

⁴ Beheer van de kwaliteit van het grondwater van een groot deel van de stad.

Voor dit onderwerp is nieuw beleid in de maak. Dit kan leiden tot een aanpassing van doelstelling en indicatoren in de volgende programmabegroting.

van meerwaarde is, om één visie op de watertransitie te hebben, waarin de omslag naar een duurzaam zoetwatersysteem, waarin de opvang, opslag en productie van zoet water, in samenhang met elkaar beschreven, onderzocht en ontwikkeld wordt;

7. De solvabiliteitsgrens geen harde grens is, maar een richtlijn/indicator voor een gezonde financieringsbalans;
8. De solvabiliteitsgrens een momentopname is, die geen rekening houdt met zekerheden in de toekomst;
9. Het college in de voorjaarsnota 2025 een positief saldo heeft op Jeugdzorg, omdat de rijksbijdrage voor jeugdzorg hoger is dan waar nu op is begroot, en de solvabiliteitsgrens in de praktijk dus niet overschreden wordt.

Verzoekt het college om:

1. Uiterlijk in het derde kwartaal van 2025 een startnotitie visie watertransitie aan de gemeenteraad aan te bieden, als kadergevend document voor het ontwikkelen van een visie op de watertransitie, dat als doel heeft om de omslag naar een duurzaam zoetwatersysteem te maken, waarin de opvang, opslag en productie van zoet water, in samenhang met elkaar beschreven, onderzocht en ontwikkeld wordt;
2. In de startnotitie visie watertransitie duidelijk te maken:
 - a. Welke onderdelen van het bestaande beleid, zoals in de Visie Water en Riolering⁵, Visie Klimaatadaptatie Utrecht⁶, Beleidsnota Stadswater⁷ Gebiedsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer en visie op duurzaam gebruik van de ondergrond, als basis kunnen dienen voor een holistische visie op een duurzaam zoetwatersysteem;
 - b. Welke (beleids)ontwikkelingen er op Europees, nationaal en regionaal niveau relevant zijn voor de ontwikkeling van onze visie op de watertransitie;
 - c. Hoe de systemische visie op de watertransitie kan bijdragen aan het aanjagen en kanaliseren van de energie die wordt gestoken in het realiseren van de doelstellingen uit de andere beleidsdocumenten;
 - d. Of en hoe er participatie heeft plaatsgevonden voor de startnotitie en moet gaan plaatsvinden bij de ontwikkeling van de visie, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen inwoners, bedrijven en belangengroepen;
3. €50.000,- uit de algemene reserve te gebruiken als financiële dekking voor het opstellen van de startnotitie visie watertransitie en in de voorjaarsnota van 2025 met een voorstel te komen voor een dekking voor het uitwerken van de visie.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ingediend door:

- Charlotte Passier, Volt
- Cees Bos, Stadsbelang Utrecht
- Louise de Vries, Partij voor de Dieren

⁵ De visie beschrijft hoe we invulling geven aan onze zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

⁶ De visie laat zien wat we op het gebied van hittestress, wateroverlast en droogte moeten doen om ons voor 2050 aan te passen aan het veranderende klimaat.

⁷ Het beleid richt zich op het gebruik van het openbare water waar je kan varen of zwemmen en op de oevers waar je kan verblijven en wandelen.